

ENDÜSTRİ İŞLETME MÜHENDİSLİĞİ KOMİSYONUNDAN (EİM-MDK)

STRATEJİK DÜŞÜN

Hepimizin çocukluğunda büyüklerimizden “büyüyünce ne olacaksınız?” sorusunu duymuşuzdur. Çocukluğunuzda hangi cevabı verdiyseniz şimdi de aynı cevabı verebiliyorsanız çok ileri görüşlü olduğunuz ortaya çıkar. Çocukluk hayalleri, gençlik hayalleri, yuva kurma hayalleri, torun sahibi olma hayalleri gibi hayaller ölünceye kadar devam eder. Aramızda bu hayallerini gerçekleştirmeye çalışan ve gerçekleştirebilenlerimiz vardır. Hayallerinizi nasıl gerçekleştirdiniz veya gerçekleştirmek için neler yapıyorsunuz? Çalıştığınız kurumun hayalleri var mı?

Tüm kurumların hayalleri olmalı gerçekleştirmek için. Üretim sektöründeki kurumlar, kamu kurumları, kar amacı gütmeyen kurumlar, hizmet sektöründeki kurumlar hayal kurmalı. Kurumlar hayal kurmalı ki yaşayabilsinler. Kurumlar; nasıl hayal kurar, nasıl hayata geçirir hayallerini? Sizlerden bir endüstri mühendisi olarak çalıştığınız kurum adına hayal kurmanız istense ilk aklınıza gelen hayal ne olurdu? Şimdi bu soruya vereceğiniz yanıtı tarih ve saat bilgisiyle bir yere not alın.

Çevre koşullarını bilmek ve izlemek, kurumunuzun bulunduğu durumu doğru anlamak gerekir ki kurumun hayalleri gerçekleşebilsin. Kurum hayal kurması ve gerçekleştirmesi için stratejik bir düşünceyle ilişkisini Orta Doğu Teknik Üniversitesi İşletme bölümü hocalarından Prof. Dr. Muhan SOYSAL'ın “Strateji Yönetimi” adlı dersinde bir örnekleme çalışmaktadır.

İlk resim Picasso'nun resmettiği “Las Meninas” tablosu olup ikinci resim Velazquez resmettiği “Las Meninas” adlı tablosudur. Bu iki resmin stratejik düşünceyle ilişkisini Orta Doğu Teknik Üniversitesi İşletme bölümü hocalarından Prof. Dr. Muhan SOYSAL'ın “Strateji Yönetimi” adlı dersinde bir örnekleme çalışmaktadır.

Prof. Dr. Soysal, derste tepegöze Picasso'nun "Las Meninas" adlı resmini koyar. Resim kübik ve oldukça karışık bir resimdir. Dikkatlice bakıldığında dahi resmi çözümleyebilmek oldukça zordur.

Resimde, bozuk perspektifli bir oda, resmin sol tarafında karmaşık şekiller, odanın içerisinde uzun saçlı yaratığa benzeyen bir figür, etrafında başka yaratıklar. Yerde yine bir yaratık ve arkada bozuk şekilli içi parlak dikdörtgenin içinde başka bir figür.

Beş on dakika boyunca hiçbir şey söylemeden resme odaklanan sınıfı gözlemleyen Prof. Dr. Soysal, tepegözün yanına giderek Picasso'nun resmini çıkartır ve yerine İspanyol ressam Velazquez'in "Las Meninas" adlı resmini koyar. Bu tabloda, resmin sol tarafında önündeki büyük tuvale resim çizen Velazquez'in kendisi, onun hemen yanında uzun sarı saçlı güzel bir aristokrat kız çocuğu, etrafında dadıları, yerde oturmuş bir halde sevimli bir köpek, hemen arkasında köpeğe tekme atan küçük bir kız çocuğu ve arka fonda ışık sızan kapıdan odaya bakan bir adam.

Ancak, ikinci resmi görünce Picasso'nun tablosundaki öğelerin ne olduğunu ve bu resmin Velazquez'in tablosuna gönderme olarak yapılmış olduğunu fark eder bütün sınıf.

Prof. Dr. Muhan SOYSAL, sınıfa yönelerek: "Hayatta hiçbir şey Velazquez'in tablosu gibi belirgin değildir. (Aslında, Velazquez'in tablosu bile oldukça gizemlidir.) Hayat, gerçekleri size Picasso'nun resmindeki gibi şekil değiştirmiş olarak gösterir. Picasso'nun resmine bakıp Velazquez'in resmini görebilenler (Velazquez'in resmini dahi çözebilenler) başarılı olacak, diğerleri kübik şekillere bakıp yanlış anlamlar çıkarmaktan gerçekleri hiç göremeyecektir." der.

Kurumun geleceğini şekillendirmek, kurumun geleceğine yön vermek ve kurumu belirlenen geleceğe taşımak için Stratejik Yönetim kavramı gelişmiştir.

STRATEJİK YÖNETİMİN AMACI

Kısaca kurumu yönlendirmektir. İç ve dış etkenleri dikkate alarak kurumun istenilen amaca ulaşmasını sağlamaktır. Stratejik Yönetim; stratejik değişimin yönetilmesi için sistematik bir yaklaşımdır.

- Nereye gideceğim?
- Nasıl ulaşacağım?
- Kaynakları nasıl kullanacağım?
- Nasıl önceliklendireceğim?
- Nasıl izleyeceğim?

Sorularının yanıtını kurum adına cevaplandırarak kurumu yönlendirmektir.

Ortak dili konuşmak önemlidir. Stratejik yönetimle ilgili birçok tanım ve açıklama yapılmıştır. Bizim ortak bir anlayışla stratejik yönetimini tanımlarsak: Kurumun uzun dönemli başarısını belirleyecek ve çevresi ile olan ilişkilerini düzenleyecek stratejilerin geliştirilmesi, gerekli planlama, organizasyon, program ve faaliyet süreçlerinin yapılarak uygulamaya konulması, sonuçların değerlendirilerek kontrol edilmesi ve düzeltici önlemler alınmasını kapsayan faaliyetler ve kararlar bütünüdür.

FIRSAT

Stratejik Planlama Mühendis Yetkilendirme Yönetmeliği ile biz Endüstri Mühendislerine stratejik plan hazırlama ve planın uygulanması konusunda yetki verilmektedir.

Biz Endüstri Mühendislerine bu yönetmelik ile kurumların;

- Orta ve uzun vadeli amaçlarını,
- Temel ilke ve politikalarını,
- Hedef ve önceliklerini,
- Performans ölçütlerini,
- Bunlara ulaşmak için izlenecek yöntemler ile kaynak dağılımlarını içeren stratejik planın hazırlanması ve uygulanması sürecinde görev verilmektedir.

Strateji: Kuruma yol vermek ve rekabet üstünlüğü sağlamak amacı ile

- işletme ve çevresini sürekli analiz ederek
- uyum sağlayacak amaçların belirlenmesi,
- faaliyetlerin planlanması
- ve gerekli araç ve kaynakların yeniden düzenlenmesi sürecidir.

Strateji: (Fransızca) 1) İzlem. 2) Bir ulusun veya uluslar topluluğunun, barış ve savaşta benimsenen politikalara en fazla desteği vermek amacıyla politik, ekonomik, psikolojik ve askerî güçleri bir arada kullanma bilimi ve sanatı. (Arapça sevkülceys) Türk Dil Kurumunun tanımı